

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **svečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanili jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnosti naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

I + I = 3.

Brzjavna poročila iz Toulona svedočijo, da je obisk ruskega brodovja obudil ne samo v tem mestu, nego v celi Franciji tako plamtečo navdušnost, da bi za nje dostenji popis trebalo pisalcu pesniške nadarjenosti. Ves narod je vzradoščen in izraža svoje veselje na najrazličnejše načine. Slavnosti, prirejene ruskim gostom, so presijajne. Iz vseh krajev krasne Francije se zbira na sto tisoč ljudij, da prisostvujejo tem slavnostim in vsi narodni sloji tekmujejo drug z drugim, kako izraziti ruskim gostom, ruskemu carju in mogočni Rusiji gorko svoje simpatije. Vse, kar čuti v teh dneh francoski narod, vse svoje upe za sedanjost in bodočnost, vse to izraža z jednim jedinim, iz dna duše prihajajočim klicem „Vive la Russie!“

Opetovano smo že govorili o postanku rusko-francoske solidarnosti in o pomenu te zvezze tako za posamna politična vprašanja kakor tudi za mejnaročni položaj zlasti v srednji Evropi. Tega torej ni treba ponavljati, ker je znano in ker so Toulonske slavnosti nov dokaz za iskrenost in trdnost te zvezze, s katero računajo politični krogi tako, kakor se računa z odličnim faktorjem.

Ruski car je postal svoje brodovje v Toulon ne samo, da vrne predlanski obisk francoskega brodovja v Kronštat in Peterburg, ampak v vidni dokaz, da ga vse dogodbe zadnjega časa niso mogle odvrniti od te zvezze, ker jo zmatra za naravno in neobhodno potrebno obraniti miru.

Rusko-francosko zvezo je rodila potreba. Jednakost političnih interesov v Evropi in v drugih delih sveta je zblížala ta dva mogočna naroda in združena s staro simpatijo premostila med njima zevajoči prepad. Smoter je dosežen. Le tej zvezi gre hvala, da pruska gospodstvažljnost in italijanska čestibljenost še nista zanetili krvavega boja, le tej zvezi gre hvala za evropski mir.

Evropa je razdeljena v dva velika vojna tabora. Na jedni strani stoji trojna zveza, kateri sta Nemčija in Italija odvzeli prvotni mirovni značaj ter ješ dali agresiven, izzivajoč karakter, kakor se je to pokazalo pri vojaških vajah v Mecu, na drugi pa stojita Rusija in Francija, jedini in solidarni v

tem, da se ima čim djele ohraniti mir, kadar pa bi prišlo že do vojne, da je potem Evropo tako uređiti, da bo za dolgo vrsto let mir zagotovljen, narodom pa zajamčeno gospodarsko in kulturno napredovanje.

To, da ima rusko-francoska zveza eminentno mirovni značaj in mirovne tendence, spozna vsak, kdor sledi političnim dogodbam in je trezao opazuje. Ako bi pa usoda nanesla, da bi danes ali jutri nastala vojna, bodi povod katerikoli, potem bi se svet prepričal, da rusko-francoska zveza ni zidana na peseč, da ni bila dogovorjena samo za ohranitev miru, ampak tudi v zagotovitev zmage v slučaju vojne. Razmerje vojnih sil med Rusijo in Francijo na jedni in troyzezo na drugi strani bo tedaj odločilo o usodi evropske konstelacije. Rusija ali Francija je vsaka sama preslab, da bi mogla z gotovostjo računati na zmago v boju zoper dve državi, ali obe vklipaj zamoreta brez strabu gledati v bodočnost, ker je razmerje vojnih sil ugodno, kakor to simbolično izraža jednačba na spominski svetinji Toulonski, kjer je lapidarno in nedvoumno povedano, da je **1 + 1 = 3**.

Volilna reforma.

Z ozirom na veliko važnost vladne predloge o volilni reformi priobčujemo dotični zakonski načrt v doslovнем prevodu:

Clen I. Po § 9. državnozborskega volilnega reda z dné 2. aprila 1873 v obliki zakona z dné 4. oktobra 1882 se uvrščajo kot § 9 a), § 9 b), § 9 c) in § 9 d) naslednje določbe:

§ 9 a). Razven tistih oseb, katere imajo volilno pravico po določbah § 9. državnozborskega volilnega reda v obliki zakona z dné 4. oktobra 1882, jo imajo v volilnem razredu mest in kmetskih občin tudi tisti avstrijski državljanji, kateri izpolnjujejo splošne določbe za volilno opravičenost (§ 9, odstavek 1)

1. so bili v vojni, oziroma imajo pravico, nositi vojno svetinjo ali pa so v zmislu zakona z dné 19. aprila 1872 zadobili certifikat kot dosluženi podčastniki;

2. zamorejo dokazati potrebo naobraženost (§ 9 b), kakor tudi to, da so pravočasno in v redu zadostili naborni dolžnosti (§ 9 c); izjeme so

„Da, v boju“, odgovori kratko Garrido, „v boju.“

To pa pri Araquilu ni bil nikakoršen vzrok. Jedini vzrok njegovemu početju je bila njegova strast do Pepe. Imenovati jo je hotel svojo; življenje Zucarrago mu jo je dalo; to je vse. Garrido je bil obljudil in Araquil je prišel iztrirjet dolg.

„Dobro,“ pravi general. Dá si povedati stanovanje Pepino, pokliče ordonanco, narekuje ji naslov in pravi, kazaje na Araquila: „Ta mož se mora nastaniti v fonda del Sol. Za jutri naj se pripravi svečenik . . . Dá, poroka . . . Naprej!“

Juan je preživel noč v fondi, ki se je spremnila v stražnico; in ure so mu tekle kaj počasi. Jedna noč, počasna noč; čulo se je le pasje lajanje in tam dolni pozamezni streli Karlovi prednjih straž.

Proti jutru ga je zmagal lahak spanec, sanjal je o Pepi, v sanjah gleda samega sebe, kako šteje na medlo roko starega Chegaraya suhe cekine, doto za živo, plačilo za mrtveca.

Velik dan je že skoraj bil, ko pride oddelok vojakov pod poveljništvom naddesetnika po Juanu . . . Kdo bože kaj od njega? . . . General! . . . V ostalem pa naddesetnik na Araquillova vprašauja ni odgo-

določene v prej imenovanih paragrafih, a dotičniki morajo izpolniti tudi vse druge v zakonu (§ 9 b) navedene pogoje.

Dotičniki, ki imajo v zmislu teh paragrafov volilno pravico, jo izvršujejo v tistih občinah, kjer stanujejo.

§ 9 b). Potrebno naobraženost dokaže tist, ki izkaže, da zna brati in pisati v jednem deželnem jeziku, navadnem v kakem kraljestvu ali v kaki deželi, zastopani v državnem zboru.

Ta dokaz je doprinešen, če dotična osoba izkaže, da je dovršila v zmislu zakona z dné 14. maja 1869 ljudsko šolo, ali če doprinese odhodno spričevalo kake javne ljudske šole, ali take, ki ima pravico javnosti, v katerem spričevalu je gledé čitanja in pisanja izkazan red „zadostno“.

Ta dokaz nadomesti spričevalo meščanske šole ali sploh spričevalo šole, ki je višja, kakor ljudska šola.

Če kdo ne more svoje naobraženosti na ta način dokazati, ima pravico, storiti to drugače, s tem namreč, da po gotovem uzoreci vprič posebne komisije pravilno spiše prošnjo za pripoznanje volilne pravice.

V to komisijo je poklicati občinskega predstojnika (župana) dotične občine, h kateri spada bivališče tistega, ki zahteva volilno pravico, ali po županu imenovanega namestnika, vodjo kake ljudske šole in po županu izbranega, pisanja zmožnega občana. Ako se komisija prepiča, da je dotičnik, ki zahteva volilno pravico, zmožen pisanja in čitanja, tako mu mora izdati potrdilo, da se je dotični dan pred dotično komisijo podvrgel skušnji, ki je izkazala, da zna čitati in pisati.

To potrdilo je kot izkazilo naobraženosti veljavno tudi za kasnejše volitve.

Naobraženosti ni treba dokazati tistim, ki so bili že v starosti, potrebni za obiskovanje šole, še predno je stopil v veljavo zakon z dné 14. maja 1869.

§ 9 c). Dokaz, da je kdo v redu in pravčasno zadostil naborni dolžnosti, se doprinese s potrdilom vojaškega oziroma političnega oblastva. Tega dokaza so oproščeni vsi tisti, ki so bili že v starosti, kadar je na nabor iti, še predno je zadobil veljavno vojaški zakon z dné 5. decembra 1868.

Stopali so po glavni Hernanski cesti, po tej uličici s tesno vklip pomaknjenimi hišami, na katerih so naslikani grbi, napisani modri reki, — in na glavnem trgu se ustavijo.

Krasen dan je bil. Solnce je sijalo, smehljajoč se rudeči strehi na cerkvi in črno okajenemu zidovju razrušene mestne hiše. Ljudstva je bilo polno, vojaki vseh stopinj; pred cerkvenimi stopnicami je stal Garrido v polni uniformi, obkrožen od svojih častnikov, nekaj korakov dalje sta stala Pepa in stari Chegaray, Pepa, lepa ko svetoica, zavita v črne pajčlane praznične obleke.

Araquil je vse to pregledal z jednim pogledom: zbrana krdevo vojakov s svetlimi bajonetmi, generala, lepo deklico in skozi odprtia cerkvena vrata v ozadji svetišča bele obleke svečenikov, ki so razsvitljave pričgane sveče.

Vedejo ga pred generala.

Araquil globokočutno pogleda Pepo; njene črne oči pa so ga nekako čudno motrile izpod doljih trepalnic in Juanu se je zdelo, da molitvenik z zlatom obrezo, — molitvenik, na koji je prisegla, da bode njegova žena, — trepeče v njeni črno oblečeni roki.

„Pokličite duhovna“, veli general.

Na kamenitih stopnicah se prikaže duhoven,

LISTEK.

Cigaretta.

Epizoda iz karlistiških vojsk.

Spisal Jules Claretie. Preložil Moravan.

(Dalje.)

Stari Garrido postane silno razburjen; lica so obledela, kakor njegovi brki. Hotel je vse vedeti, ker ni razumel „bode jutri“, in Araquil mu je odkril vse.

Generalu je bilo, kakor da se mora zadušiti, da ga tlači mogočna gora. Iz bele glave sta črni očesi žareli kakor ogenj. Ponavljal je samo: „Ti si to storil? . . . Ti? .. Ti si to storil? . . . Ra- njenec?“

Juan pa je le vedno ponavljal, trdrovratno, kakor blazen, da je on to storil, dà, on je to storil; da bi izvršil še vse drugačne stvari, da bi le Pepo dobil; da bi bil dyatisoč durov, katere je oče Chegaray zahteval za doto, vzel, kjer bi jih bil našel. Sicer pa je general sam dejal, da je dal ubijati može, hrubre može ta Zucarraga, ubijati je dajal, in vedno zopet ubijati . . .

neče imenovan biti in g. Jakob R. Hočvar, lekarik, sedaj stanovanec v Kranju. — Slava požrtvovvalnima rodoljuboma!

— (Prvo kromodružbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista so poslali kronine darove: V Dolenjem Logatcu nabral je 50 krom g. Jos. Smolej mej udeleženci banketa na čast odhajajočemu notarju g. Ignaciju Gruntarju. — Iz Trsta pošilja 5 krom „Zakasnjenec“, in sicer 4 krone, nabrane v veseli družbi na Optini in 1 krom globe radi zakasnjenja. Skupaj smo vzprejeli danes 55 krom, katere izročimo vodstvu. Živili rodoljubci darovalci in njih nasledniki!

— (Volitev v trgovinsko in obrtno zbornico) Po določilih § 6. zakona z dne 29. junija 1868 izstopijo s koncem leta iz Ljubljanske trgovinske in obrtniske zbornice: Iz trgovinske sekcijske I. in II. volilna kategorija gg. Fran Hren, Ivan Perdan in Fr. Ks. Souven, iz III. volilne kategorije gg. Toma Pavšler in Josip Ribić. Iz obrtne sekcijske, I. volilna kategorija, g. Makso Krenner, iz II. volilne kategorije gg. Jurij Dolenc, Alojzij Jenko, Janko Kersnik, Filip Zupančič in Jernej Žitnik, iz III. volilne kategorije g. Ludovik Wriesnik. Gosp. Srečko Staré, ki je bil poklican kot namestnik za umrlega dr. Poklukarja v II. volilni kategoriji obrtne sekcijske, izstopi tudi koncem leta. Skupaj bodo torej 13 novih članov voliti. V volilni komisiji bodo: gg. Ivan Perdan, Avgust Skaberne, Ivan Baumgartner, Anton Klein, Filip Zupančič, Maks Krenner, in Matija Zitterer vitez Casa Cavalchina.

— („Agramer Tagblatt“) priobčil je v soboto zopet zanimljiv dopis o šolskih razmerah na Goriškem in o gibanju ireditatične stranke. Taka pojasnila o resničnih razmerah so jako koristna in poučna — zlasti za tiste kroge, ki so sicer primorani, soditi razmere po ne vedno resničnih informacijah Tržaške gospode.

— (Slovensko gledališče.) Stropežnickega češka narodna igra „Naši furianti“, ki je kot „Naša kri“ zelo srečno v Slemenice na Gorjanskem lokalizovana in nam podaje živo in resnično sliko našega kmetskega življeja, na kar je naš list že lansko leto ob prvi nje predstavljen v obširni oceni opozarjal, žal, včeraj ni imela toliko obiskovalcev, kolikor bi jih ji sodilo. Čudoviti ljudski prizori, ki ves čas spremljajo sicer malostno dejanje in so glavna vrlina igre, so bili zopet večje prirejeni in v obče prav dobro izvedeni. Skoro prirodna njih natančnost se nam je kazala zlasti zato, ker je imela vsaka izmej mnogih nemih oseb umešten opravek. Le nekaj nam ni ugajalo, da je namreč vse moško osobje neprestano in prejednolično se posluževalo sicer značilne pipice. Tudi kostumi so bili v obče mogoči in prikladnejši nego lansko leto, vendar pa še vedno ne povsem narodni; bodili so nas zlasti rdeči trakovi na klobukih in neslovenske moške nogavice. Nastopi parkrat niso bili dovolj točni in pri občinski seji v tretjem aktu je malo zastajala govorica. Glavna uloga bahatega, svojeglavnega, prepirljivega, a v sroči vendar dobrega „prvega občinskega svetovalca“ je bila v gospodu Boršniku če tudi malo pretirano vendar srečno posobljena. Tak je res naš kmet s slabimi in dobrimi svojimi lastnostmi! Kakšno babato se je preprial, kdo bo dal za črnino, kako oblastno zlil ostanki prejšnjega vina potleh, kakšno še pogledati ni hotel cekinov dveh cesarjev! In njegov preprič v gostilni šele! Kolika razlika pa, ko preti ošabnežu sramotna kazenska mu ukloni trdi tilnik, da je končno celo do solz ganjen! Tudi gosp. Verovšek ml. je dobro tolmačil v značaji nekoliko podobnega župana. Sploh se mu vselej posrečijo uloge imovitih kmetskih očetov v raznih značajib. Pomaga mu pri tem ne malo vnesena postava in krepek glas. G. Lovšin je bil v maski dober, ali za 75letnega starca je govoril preodločno in se kretal pregibčno. Gospica Nigrinova nam je podala pristen značaj resolutne matere županja, ali premlada je bila in s početka se malo izpodlikala v govoru. Gospica Slavčeva in gosp. Danilo sta malo preživahno, vendar dokaj ljubko tolmačila mlada zaljubljenca „Toneta“ in „Jelico“. Gospa Danilova, ki je zadnji trenutek preuzeła mesto gospe Boršnikove ulogo Ribnicanke, se je po svojih močeh trudila posnemati Ribniško naravo in je igrala prav samosvestno. Gospoda Perdani in Šturm sta v obče bila dobra. Izmej manjših ulog sta dramatično nadarjenost pokazala posebno gospica Kozjakova kot jezična in huda žena in gospod Podrajski kot boječi mož. Poslednjemu pa priporočamo zmernost v igri, ker včeraj je svoj

strah pred ženo vendar neprirodno pretiraval. Lepo „kmetsko dekle“ je bila gdčna. Polakova. Vse druge nebrojne male uloge, otroških neizvzemlji, so zadošcale. Vprašamo končno še, bi li ne kazalo vplesti v igro nekaj kupletov? Morebiti bi imela potem več privlačne sile.

— (Slovenski samouk in izumitelj.) Nedavno opozarjal nas je priatelj našega lista na veleznamenito iznajdbo slovenskega samouka gosp. Janeza Bajdeta iz Hotiča pri Litiji, o katerega instrumentu smo na kratko govorili v štev. 229. našega lista. G. J. Bajde je zdaj došel s svojim instrumentom v Ljubljano in bode svoj zares zanimivi izum javno razstavljen v deželnem muzeju. G. Bajde je svoj pianino, ki ob jednem s pomočjo dveh manual igra citre in harpo in pa celi orkester na godala, izdelal popolnoma sam in je bilo za to treba dela in zmožnosti 8 raznovrstnih rokodelstev in obrtov. Za danes opozarjam slovensko občinstvo na to velezanimivo iznajdbo domaćina, katerega osoda ni obdarila z imetjem in ki je boreč se z največjimi težavami mogel dovršiti svoje delo. Skromna vstopnina za ogled njegovega instrumenta bude pač le pičlo povračevala izumitelju njegov veliki trud. Nadejamo se, da bodo merodajni krogi storili kaj, da se podpira domaćin izumitelj in se mu podajo sredstva, da ga ne bodo zopet izkorističili tuje. Obširneje popišemo iznajdbo, ko si ogledamo instrument. Ogledati si more to iznajdbo vsakdan v deželnem muzeju v pritličju vsak dan populudne od 2. do 6. ure. Vstopnina je 20 kr. od osebe.

— (Ne pozabite mestnih slug!) Morda se bo občinski svet Ljubljanski jutri vendarle mogel posvetovati o reorganizaciji mestnih uradov oziroma o imenovanju uradnikov. Naj bodo č. g. mestni očetje pri tej priliki opozorjeni tudi na naše mestne služe, ki so vestni, marljivi in delavni, dasi imajo kaj pičle dohodke. Če uvažujemo, da vlada v Ljubljani neprimerna draginja tako gledé živil, kakor gledé stanovanj, potem se ne smemo čuditi, da mestni služe navzlic vsi skromnosti ne morejo izbranjati. Naj se torej slavni obč. svet oziroma tudi na te siromake, katerim se je zadnja leta delo zelo pomnožilo, plača pa ostala vedno jednak majhna. Če kdo, tako zaslužijo mestni služe, da se jim materialno stanje nekoliko poboljša.

— (Banket na čast notarju g. Ignaciju Gruntarju,) ki odhaja iz Dolenjega Logatca v Ribnico, je priredilo dne 14. t. m. ravnateljstvo Logaške posojilnice, katere pravni zastopnik je bil gospod notar ves čas ujenega obstanka. Da se ohrani trajen spomin banketa, ki je bil prirejen na čast možu, kateri se v resnici trudi za blagor in napredok naroda, zložili so udeležniki primerno sveto za družbo sv. Cirila in Metoda.

— (Deželnozborska volitev v Celji.) Volitev deželnega poslanca namestu umrlega dra. Neckermanna za mesta in trge: Celje, Brežice, Laški trg, Sevnica, Gornjigrad, Ljubno, Mozirje, Žalec in Vojnik je določena na dan 21. novembra. „Slovensko politično društvo za Štajersko“ postavilo je po soglasnem sklepu zaupnih mož kot kandidata za to volitev g. dra. Jurija Hrašovca, odvetnika v Celji. Rečeno društvo pravi o kandidatu, da so mu razmere, v katerih živé meščani in tržani tega okraja, povsem znane, da je mož mirnega in jeklenega značaja in navzet čiste ljubezni za domovino in svoje rojake, njemu da sme torej vsak volilec z mirno vestjo in veselim srcem dati svoj glas. Potem nadaljuje imenovanega društva oklic: Volilci! O tej prevažni priliki dokažite, da se prebivalstvo v mestih in trgih zaveda svojih političnih pravic in tudi svoje narodnosti. Dolgotrajen in težaven je boj, ki ga bije slovenski narod sploh za svoje pravice in sicer na vsakem polju. Vsakemu rodoljubu je znano, kako nas povsod izpodriva nasprotua stranka, kako se še vedno prezira naš jezik v uradih in šolah, kako skuša v zadnjem času brezobzirno društvo naše ljudstvo celo gmotno uničiti, odpoditi iz dežele. Naš boj je pa tudi nejednak, ker vlada ni naklonjena težojam slovenskega naroda. Odveč bi bile, našteti krvice, katere moramo ravno prenašati od one strani, kjer bi imeli pričakovati varstva svojih pravic. Volilci! Tega boja se niste bili dosedaj — tudi se ga ne boste bili za naprej! V slogi je moč! Le ako smo jedini in zdržimo vse naše moči, mora zmaga biti naša. V boju se skušajo moči; brez boja ni zmage. Pridite torej volilci na dan volitve vsi brez izjeme ter brez izgovora na volišču in volite soglasno kandidata, ki ga vam priporoča „Slovensko politično društvo za Štajersko“. — Kandidat

nemškarske stranke za to volitev je sodni pristav v Celji dr. Wokaun.

— (Volitev v Celjski okolici) na Ostrožnem bode za nov občinski odbor dne 26. in 27. t. m. Ta volitev je velike važnosti za Celjsko okolico. Od 1. 1890. so imeli Slovenci večino v občinskem odboru in storili marsikaj koristnega v gmetnem, a tudi v narodnem oziru in uvedli slovensko uradovanje. Na volilnem shodu dne 8. t. m. se je sklenilo, da se zopet volijo vsi dosedanji odborniki. Nasprotniki se bodo seveda prizadevali, da bi prišli zopet na krmilo, pa bode menda zaman.

— („Zveza slovenskih posojilnic“) ima svoj redni občni zbor v četrtek dne 26. t. m. ob 10. uri dopoludne v dvorani Celjske čitalnice. Dnevni red je običajni in ima tudi točko „pogovor o sestavi letopisa“.

— (Petindvajsetletnica Vrantskega trga in čitalnice Vrantske.) Letos je minalo 25 let, odkar je Vrantska vas bila uvrščena med trge. Ob jednem praznuje tudi narodna čitalnica Vrantska svojo 25 letnico. V jeseni nameravajo Vrantski rodoljubi s primerno malo veselico praznovati te dve slavnosti.

— (Nova posojilnica) se je osnovala v Trbovljah in se bodo pravila dala kmalu registrati. Ime novemu društvu je „Trboveljska posojilnica s sedežem v Hrastniku.“

— (Vinska trgatev na Štajerskem) se je pričela 9. t. m. Kjer so ljudje pridno škropili, je grozja obilo in lepega in bode letošnji pridelek dober. Sploh se je letina dobro obnesla. Tako dobra vinske kapljice, kakor letos, že nekaj let ni bilo.

— (Volitev v Tržaški okolici.) V okolišanskem okraju Šentivanskem vršila se je včeraj volitev občinskega svetnika zajedno deželnega poslanca namesto g. Ivana Nabergoja, kateri je bil pri prvih volitvah izvoljen v dveh okrajih, pa je obdržal Općinski mandat. Tudi pri tej volitvi so ireditovci usiljevali dra. Turka, zloglasni kapelan Pacor pa je kandidoval na svojo pest. Kandidat pol. društva „Edinost“ g. M. Vatovec je vzbliž temu sijajno zmagal, dočim je don Pacor sramotno pogorel. Slava vedno zavednim Šentivanskim volilcem!

— (Volilni shod) bode v četrtek dne 19. t. m. ob 10. uri dopoludne v Dekanih v Istri. Na tem shodu bode drž. in dež. poslane gospod dr. Laginja poročal o svojem delovanju, a najbrž se udeleži shoda tudi posl. g. Spinčič.

— (Corrigendum.) V sobotni številki vrinila se je v notici „Tržaške novice“ pomota. Pri Tržaški posojilnici naj se pravilno čita 13.680 gld. 98 kr. prometa za mesec september (a ne 13.680.093 gld.), katero pomota so si č. čitalnici itak gotovo sami popravili.

Prvo kromo družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Svoboda za Madjare.) V Budimpešti izhajajoči list „Pesti Naplo“ priobčuje nekaj dajn sem tajne uradne brzojavke. Na prošnjo prizadetega ministerstva je sodišče začelo zasedovati, kdo je dotične spise ukradel, in odredilo hišno preiskavo v redakciji rečenega lista. Glavni urednik Abrany je rokopis utaknil v žep in sklicuje se na svojo imuniteto kot poslanec zagrozil sodniku, da ustrelji tistega, kdor se ga dotakne. Sodnik je na to zbirči odšel. Drugi dan je list zopet priobčil nekaj tajnih spisov, odredila se je zopet hišna preiskava, a našlo se ni nič. Stvar pride še v parlament. Vzicu temu, da so uredniki skrbno in energično varovali tajnost, je policija vendar zasledila tatu brzojavk, nekega bivšega pisarja v poljedelskem ministerstvu.

* (Avrel Popovič,) znani rumunski rodoljub, katerega so madjarski sodniki obsodili v Kološu na štiri leta ječo, odšel je v Švico in je šla za njim tudi njegova soprga s svojim sinčkom. Ker Švica političnih obsojencev ne izroča tujim oblastom, je Popovič tam varen. Kavcija 5000 gld., katero je moral položiti, da je ostal v prostoti, je seveda zapadla na korist ogerskemu fiskusu.

* (Nesreča na železnici.) Pri Boskovicu na progi mej Duovjem in Prago padel je sprovidnik Vaclav Jaroš raz vagon in se je hudo poškodoval na glavi ter mu je vlak odtrgal jedno roko. Prenesli so ga še živega v Brnsko bolnico.

* (Antisemitizem na Nemškem.) V Stuttgartu ustrelil je v novo otvorenjo židovsko kavarno iz nasproti ležečega vrta nekdo štirikrat z revolverjem. Jedna krogla prebila je okna in odletela od nasprotnega zidu na tla. Ruvjen ni nikdo. Neznan strellec je pobegnil.

§ 9 d). Drugim v § 9 a), št. 2 omenjenim določbam zadošča tist, kdor je pred razpisom volitev šest mesecev stanoval v volilnem okraju ter

a) plačuje kak državni neposredni davek, ne da bi imel volilno pravico po § 9.;

b) izkaže z delavskimi ali službenimi bukvicami, oziroma z drugo uradno ali uradoma potrjeno listino, da stalno deluje v svojem poklicu.

Člen II Državnozborskega volilnega reda §§ 19, 27 in 42, kakor se sedaj glase, se razveljavijo ter se imajo glasiti:

§ 19. Državnimi poslanci morejo biti voljeni v vseh v drž. zboru zastopanih deželah tisti moški, ki so vsaj tri leta avstrijski državljanji, ki so zvršili 30. let starosti ter imajo v jedni teh dežel ali volilno pravico (§§ 9, 9 a, 9 b, 9 c, 9 d) ali jih je smeti voliti v deželnem zboru.

§ 47. Čim se je po rešitvi reklamacij popravil zapisek volilcev-veleposestnikov (najvišje obdavčenih posestnikov) in mestnih volilcev, izdati je za volitev poslancev dotednjim volilcem legitimacije, in sicer jih izdajo načelniki dežel volilcem velikega posestva, mestnim volilcem pa predstojniki volilcem neposredno predpostavljenih državnih političnih oblastev. Na legitimacijah morajo biti zabeležene tekoče številke volilnega zapisnika, kraj in dan volitve ter ura začetka volitve, kakor ura, kdaj se glasovanje zaključi. Na legitimacijah veleposestniških volilcev mora biti zapisano tudi ime opravičenčeve.

Ako ima v razred mest uvrščen kraj voliti v kraju, ki leži v drugem političnem okraju, doposlati je zapiske volilcev načelniku političnega oblastva, pod kateri spada volilni kraj, in ta ima glede kraja in časa naznaniti, kar treba za izpolnjenje legitimacij.

V mestih z lastnimi statutimi smeti je izdajanje legitimacij naročiti občinskemu predstojniku.

Veleposestniškim v deželi bivajočim volilcem je legitimacije doposlati; tiste, ki žive izven dežele, pozvati je v uradnem listu, naj pridejo po legitimaciji.

Mestnim volilcem je legitimacije dostaviti v stanovanja; dostavljanje se labko naroči občinskemu predstojništvu.

Vrh tega je volilce na način, ki je v dotednjem kraju navaden, pozvati, naj pridejo osobno po legitimaciji, če bi jih iz katerega koli uzroka 24 ur pred volitvijo še ne imeli.

§ 42. Neposredno predno se začne glasovanje, se mora volilna komisija prepričati, da je nabiralica glasovnic prazna.

Glasovanje se začne s tem, da oddajo članji komisije svoje glasovnice. Potem začnejo volilci oddajati glasovnice.

Predsednik volilne komisije prevzame od volilca glasovnico, katero je bil volilec zložil, jo dene v nabiralnico in pazi, da kdome odda več glasovnic.

Vsek volilec mora pri oddaji glasovnice pokazati svojo legitimacijo.

Člen III Po § 52. državnozborskega volilnega reda je kot § 52. a) uvrstiti naslednjo določbo:

§ 52. a) V mestih, uvrščenih v mestne volilne okraje, smejo politična oblastva določiti več volilnih lokalov ter po abecednem redu odčakati volilcem, kje imajo voliti. V tem slučaju je za vsak volilni lokal določiti posebno volilno komisijo. Ravnati je pri tem v zmislu §§ 33, 51 in 52.

kakor da je čakal na generalovo povelje; postavi se na cerkveni prag, nepremično kakor kip; težki zvonovi so z železnimi jeziki zapeli iz zvonika veselo „Hozana“ in radostni spev o svatbi in srči.

„Tiburcio Chegaray“, pravi na to general, obrnivši se k staremu kmetu, „tu je Juan Araquil, prinese vam dvatisoč durov za doto, katero ste vi zahtevali. Privilite li v ženitev Juana Araquila z vašo hčerjo?“

Stari z robatim glasom odgovori: „Dà!“

„Juan Araquil“, vpraša general dalje, „vi privolite v zakon s Pepo Chegaray?“

„Dà“, potrdi Juan z glasom, koji se je od strasti tresel.

V ta „dà“ vdihnil je vse svoje življenje.

Duhoven čaka pripravljen, da bi podelil blagoslov.

„Pepa Chegaray“, vpraša general obrnivši se do mlade devojke, „hočete li vzeti Juana Araquila za soproga?“

Pepa stopi za dva koraka proti Juanu, upre vanj žareče črne oči in odgovori: „Ne!“

(Konec prih.)

Člen IV. Ta zakon stopi v veljavo, kadar se prvič razpišejo splošne volitve v državni zbor.

Člen V. Mojemu ministru notranjih del je naročena izvršitev tega zakona.

nabranega ogerskega in ruskega žita, da je sedaj na Nemškem žito tako po ceni, kakor še ni bilo nikdar niti v Rizi niti v Moskvi. Da je to bud udarec za nemške agrarce, je samo po sebi umetno.

Domače stvari.

— (Osebne vesti.) Krški meščanski učitelj g. dr. Tomaž Romih je imenovan suplentom bolnega profesorja g. Celestine na Ljubljanskem učiteljišču. — V Kozje na spodnjem Štajerskem pride novoimenovani davčni kontrolor gosp. F. Schön, v Ormož pa pristav g. Fr. Kranjec. Kontrolor gosp. F. Fister premeščen je s Kozjega v Ptuj, kjer je stopil v pokoj davkar g. J. Martinjak.

— (Dnevni red) seji občinskega sveta Ljubljanskega, v torek, 17. oktobra ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: I. Oznanila predsedstva. II. Finančnega odseka poročilo a) o prodaji parcele št. 99/1 kat. obč. Gradšče kranjski stavbinski družbi; b) o kupnih ponudbah Jos. Benedikta, F. L. E. Zimmermanna in Jos. Prosanca za stavbišča na parcelovanem občinskem svetu med preloženo Tržaško cesto, tirom južne železnice, tabačno tovarno in Lattermannovim drevoredom; c) o računskih zaključkih občinskih za 1892. leto. Tajna seja.

— (Značilna srečba.) „Amerikanski Slovenc“, katerega je naš „Slovenc“ že opetovano počivalil zaradi njegove verske gorečnosti, oglašil se je v zadnji številki gledé naših domačih razmer doslovno tako-le: „Mirni a stvari dopis v Amer. Slov. z dn. 6. julija razburil je živce g. dopisniku iz Borovnice, da se mu je potrebno zdele, tudi nam v Ameriki živečim Slovencem dokazati, da boj, ostudi boj, kateri se bije mej rodnimi brati v lepi naši domovini, da ta boj je kravato potreben.... Čudno, prečudno! Naše večno izveličanje, ali naše večno pogubljenje naj je odvisno od ljudij, kateri so zatrosili in sedaj še vedno netijo prepri, kateri je že neizmerno škodil slovenskemu narodu na Kranjskem, od ljudij, kateri iščejo koristi svoje in svoje stranke.... Večina slovenskega naroda je bila že od nekdaj in je še danes prešnjena dajske, žive vere, vdana svojim dušnim pastirjem, katerih se z vso ljubezni oklepa, v veselih kakor tudi v žalostnih dnevih, katerih ima pač več kot dosti v naši ljubi Avstriji.... Vera! Beseda sveta vsakemu Slovencu, oh, kolikokrat se zlorabiš, kolikokrat moraš služiti za štit ljudem, kateri so si v glavo vtepli, da ravno oni morajo delati javno mnenje na Slovenskem.... Da bi ta neumni boj škodil samo liberalcem, kakor Vi trdite, naj bi še bilo, a škoduje največ skupni slovenski stvari, in to radi pešice prenapetežev obeh strank. Vaš poziv do Ljublj. g. dopisnika, da naj svojo sulico obrne do Slovanov, Poljakov in Rusov, Hrvatov in Srbov, je pa naravnost budalost. Dokažite nam iz zgodovine, kje in kdaj so omenjeni narodi nam Slovencem kaj škodovali. Naš nasprotnik pa je v istini bil vedno le — German. Resnica pa je, da sloge na Slovenskem zato ni, ker „na teh leži Slovenstvo stebri stari“, poštenja manjka tam, kjer bi ga najbolj potrebovali. Kdo je kriv, da se napada prevzeti škof dr. Missia, to razsoditi prepričamo Vaši bistroumnosti. Veseli nas pa, ko nam konci dopisa obljudujete, da hočete skrbeti, da se bode v liberalnih krogih jelo krotiti brezmejno sovraštvo do duhovščine. Gorko Vam na srce polagamo, delujte z vsem Vašim vplivom na to, da ne bodo liberalci imeli nikakega povoda napadati niti slovenske duhovščine, niti prevzeti osebe Ljubljanskega vladika — da se povrne zopet tisti časi, kakor so bili, ko je na stolici sv. Nikolaja v Ljubljani sedel mož blazega spomina, Jan. Zlatoust Pogačar.“ — Radovedni smo, kako bo gospoda v „Katoliški Tiskarni“ kvitirala to zaušnico.

— (Slovenska opera.) V sredo dne 18. t. m. se bode pela v drugič v tej sezoni Massagnijeva toli priljubljena „Cavalleria rusticana“. Kakor se poje to slavno delo na slovenskem odru, se ne čuje iz lahka celo na večjih odrib, nego je naš in preverjeni smo, da bode tudi v sredo gledališče zopet polno. To tem bolj, ker se bode za nekoliko časa odložila ta opera, kajti 26. t. m. pride na vrsto Bendlova narodna opera v 3 dejanjih „Stari ženin“. Vnanje rodoljube in priatelje opere opazljivo torej na pojutrišnji večer.

— („Radogoj“) pristopila sta za ustanovnika z doneski po 100 kron: rodoljub, ki

(Grozno ženitno potovanje.) Turinski tvorničar in zrakoplovec Charbonet napravil se je pred par dnevi po poroki s svojo mlado soprogo v zrakoplovni na Francosko. Spremljal je mladi par neki sorodnik in sluga. Mej potjo pa je močan vihar jeli poditi zrakoplovico proti snežnikom in tam naleteli so popotniki v bud sneg. Balon jeli je padati ter je konečno obležal na nekem ledniku, na katerem so morali popotniki prebiti celo noč v grozjem mrazu. Drugo jutro skušal je Charbonet svoj balon spraviti zopet v red, a hkrati čul se je obupen klic in nesrečne strmoglavil je v nedogleden pad. Ostala trojica prebila je na ledniku še dva dneva in dve noči v silnih mukah in stoprav tretji dan zapazili so jih ljudje ter z velikimi težavami rešili. Vsi trije so pa tako izmučeni, da se je bat za njihovo življenje.

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“ glasilo „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“, ima v št. 20. nastopno vsebino: Avstrijsko šolstvo v letu 1890 s posebnim ozirom na Kranjsko; — Žolne; — Ukazi in odredbe šolskih oblastev; — Književnost; — Naši dopisi; — Društveni vestnik; — Vestnik; — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

— „Kmetovalec“, ilustrovani gospodarski list s prilogom „Vrtnar“ ima v štev. 19. naslednjo vsebino: Čebelarsko orodje; — Gorenjska kmetom pravico ali pa Ameriko; — Razstava krompirja; — O redilni vrednosti planinskega sena; — Razne reči; — Vprašanja in odgovori; — Gospodarske novice; — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske; — Drevesni koli in vožnja na nje; — Lesna gniloba na sadnem drevju; — Vrtnarske raznoterosti.

— „Vatrogasac“ ima v št. 20. naslednjo vsebino: Peta skupština zajednice hrvatsko-slovenskih dobrovoljnih vatrogasnih družava; — Mjesec listopad; — Izvadak iz zakona za podupiranje vatrogasnih družava; — Raztegača sustava Magirusova; — Ustrojenje prostovoljnih gasilnih čet; — Sjever i jug; — Blagosloviljenje zastave prostovoljne mestne požarne brambe v Idriji; — Naši dopisi; — Svaštice.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 16. oktobra. Poljski klub sklican je danes na sejo, da se posvetuje o volilni reformi.

Praga 16. oktobra. Eksekutivni komite mlađeške stranke je sklenil, pripraviti kar treba za nove volitve. Čuje se, da 14 sedanjih poslancev ne mara več kandidovati. Tudi Staročehi se misijo udeležiti volitev ter računajo, da bodo vsaj 10 mandatov. Mlađeški krogi so trdno uverjeni, da bodo zoper izjemne načrte glasovalo 200 poslancev.

Budimpešta 16. oktobra. Državni zbor je zaustavil posvetovanja za štirinajst dñij.

Budimpešta 16. oktobra. Naučni odsek vzprejel po zvršeni specijalni razpravi zakonski načrt gledé recepcije židov ter sklenil, da je v dotednjem poročilu opozoriti vlado in zbornico na številno naseljevanje inozemskih židov, češ, da se domovinski zakon strogo izvršuje in če treba, da se v interesu države in

ogerskih židov, legislativnim potem popolni in poostri.

Rim 16. oktobra. Italijanski parlament se snide dné 15. novembra.

Pariz 16. oktobra. Nadvojvoda Fran Ferdinand se je nocoj inkognito pripeljal v Pariz, kjer ostane osem dni.

Toulon 16. oktobra. Slavnosti na čast ruskim gostom vršile so se sijajno, posebno krasna je bila razsvetljava na morju in veliki rožni korzo. Danes je admiral Avelane s 50 častniki odpotoval v Pariz, kamor prideta tudi velika vojvodi Vladimir in Sergej. Na povratku iz Pariza v Toulon se ustavijo ruski gosti tudi v Lyonu.

Tujci:

15. oktobra.

Pri Mališi: Wriessig, Grimm, Plessner, Khern, Stuckerd, Ullmann, Schwarz, Nieser, Mayer z Dunaja. — Ullmann iz Prage. — Kahn iz Budimpešte. — Ranzenhofer iz Berolina. — Winterhalter, Perko iz Maribora. — Melchen iz Grada. — Ersas iz Trsta. — Marinko iz Logatca. — Gruntar iz Ribnica.

Pri Slovni: Pl. Wilfried, Agulara, Komorner, Reichmann, Beyer z Dunaja. — Fohn iz Gorice. — Lipowitz iz Monakovega. — Caglietto Machne iz Trsta. — Šavnik iz Kraja. — Thurn iz Logatca. — Vitez pl. Zadurowicz iz Celovca. — Fischer iz Celja. — Schwarz iz Zagreba. — Windkopf iz Brna.

Pri Južnem kolodvoru: Wejsa z Dunaja. — Dr. Romich iz Krškega. — Tran iz Kamnika. — Ellerich iz Ljubljane.

Pri bavarskem dvoru: Bauman iz Celovca. — Rabossa, Sobitz iz Kočevja.

Pri avstrijskem cesarju: Pečnik iz Krškega. — Wirochnik, Milonac iz Trsta. — Sluga iz Opatije.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
14. okt.	7. zjutraj	740.3 mm.	10.8°C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	789.4 mm.	14.2°C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	787.1 mm.	10.2°C	sl. zah.	obl.	
15. okt.	7. zjutraj	734.5 mm.	9.6°C	brezv.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	734.3 mm.	16.2°C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	735.5 mm.	13.2°C	sl. vzh.	d. jas.	

Srednja temperatura 11.7° in 13.0°, za 0.2° in 1.5° nad normalom.

Dunajska borza

dné 16. oktobra t. l.

Skupni državni dolg v notah	96	gld.	70	kr.
Skupni državni dolg v srebru	96	"	55	"
Avstrijska zlata renta	119	"	40	"
Avstrijska kronška renta 4%	96	"	—	"
Ogerska zlata renta 4%	116	"	—	"
Avstro-ogerske bančne delnice	992	"	—	"
Kreditne delnice	334	"	25	"
London vista	126	"	65	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	62	"	30	"
20 mark	12	"	45	"
20 frankov	10	"	65	"
Italijanski bankovci	44	"	90	"
C. kr. cekini	6	"	—	"

dné 14. oktobra t. l.

4% državne srečke iz 1. 1854 po 250 gld.	146	gld.	75	kr.
Državne srečke iz 1. 1864 po 100 gld..	194	"	50	"
Dunavske srečke 5% po 100 gld.	128	"	—	"
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zast. listi	123	"	—	"
Kreditne srečke po 100 gld.	194	"	25	"
Ljubljanske srečke	24	"	25	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	"	—	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	149	"	75	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	248	"	—	"
Papirnatи rubelj	1	"	31	"

Dva izurjena, marljiva in poštena (1051—1)

trgovska pomočnika

18 in 19 let stara, isčeta službe v trgovini s specerijskim blagom. — Ponudbe naj se pošiljajo upravnosti „Slovenskemu Narodu“ pod „J. G.“.

D^R. Alfred Mahr
praktični zdravnik
stanuje

na Mestnem trgu št. 8

(1052—1) II. nadstropje.

Ordinuje od 1. do 3. ure popoludne.

Za ubožne brezplačno.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. teleznic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1893.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Land-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejvice, Pízenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 06 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 50 min. dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.

Ob 12. uri 20 min. popoludne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Land-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnic, Curih, Genav, Pariz, Linc, Ischl, Budejvice, Pízenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 55 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždane, Prago, Francovih varov, Karlovin varov, Egra, Marijineh varov, Planja, Budejvice, Solnograda, Linc, Steyr, Ischl, Gmunden, Zella na jezeru, Land-Gasteina, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiž.

Ob 11. uri 27 min. dopoludne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždane, Prago, Francovih varov, Karlovin varov, Egra, Marijineh varov, Planja, Budejvice, Solnograda, Linc, Gmunden, Zella na jezeru, Land-Gasteina, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiž.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 8. uri 10 min. zjutraj iz Kočevja.

Ob 1. ur 01 min. popoludne " "

Ob 8. ur 46 min. zvečer " "

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. ur 18 min. zjutraj v Kamnik.

Ob 2. ur 05 min. popoludne " "

Ob 6. ur 50 min. zvečer " "

Ob 10. ur 10 min. zvečer " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. ur 51 min. zjutraj iz Kamnika.

Ob 11. ur 15 min. dopoludne " "

Ob 6. ur 20 min. zvečer " "

Ob 9. ur 55 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiž.

(1052—2)

Pisar

slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi popolnoma zmožen, bivši računski podčastnik, **isče primerne službe v pisarni**. Ponudbe na upravnosti „Sloven Naroda“.

V Št. Jerneji na Dolenjskem na najlepšem prostoru se dá iz proste roke v najem:

dve strojarski